

# Nagyváradai Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANO

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda  
Szerkesztőség: Károly herceg (Szállási Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BELA

## Dr Lazar Aurél nem lép ki a nemzeti-pártból

Kizárták a Take-frakciót a párt kebeléből

A belpolitika legszenzációsabb eseménye kétségtelenül a Nemzeti Párt százas bizottságának tegnapi Kolozsvárott megtartott impozáns értekezlete, amely valósággal tüntetett a párt egysége és Maniu Gyula személye mellett. Az értekezleten az összes megyék delegátusai is részt vettek és több mint négyszáz kiküldött volt jelen. A kongresszus dokumentálta azt, hogy a Nemzeti Párt továbbra is szilárdan kitart elvei mellett, elég erősnek érzi magát, hogy minden bomlasztási tendenciákkal felvegye a harcot. Mária megette ebben az irányban a kellő intézkedéseket és a pártvezetősége joggal reméli, hogy sikerülni fog a pártfegyelmet és az egységet helyreállítani.

A szenzáció erejével hat dr Roxin Tódornak mai nyilatkozata, amely szerint dr Lázár Aurél továbbra is aktív részt vesz a Nemzeti Párt munkájában. Ezzel önmagától megdől minden olyan kombináció, amely dr Lázár Aurélnak a Nemzeti Pártból való kilépéséről terjedt el a sajtóban.

### A Take-frakció kiválása a nemzeti-pártból

A Nemzeti Párt bukaresti végrehajtó bizottsága a tegnapi ülésén

kizárta a párt kebeléből azokat az elemeket, akik a pár térdekeit a nehéz pillanatokban elárulták.

Ez a határozat a takista-csoport ellen irányul. Ez a csoport tegnap este elhatározta, hogy érintkezésbe lép a Nemzeti Párt vezetésével, követelni fogja, hogy a párt kezdjen kolaborációs tárgyalásokat a kormánnyal, ellenkező esetben visszanyertnek tekinti akciószabadságát.

### A parasztpárt tárgyal a kormánnyal

Bukarestből jelenti a Rador: lapok szerint a parasztpárt

disszidens csoportja és a kormány között tárgyalások folynak. A párt vezére Mehedinti

### Dr Lazar Aurél együtt működik a nemzeti-párttal

A kolozsvári gyűlésről dr Roxin Tódor munkatársunk előtt az alábbi nyilatkozatot tette:

— A kolozsvári nagygyűlés látogatottságából és hangulatából megállapítható, hogy a nemzeti pártot a kormányváltozással kapcsolatos akció megerősítette.

Soha ilyen nagy és lelkes tömeg még nem vett részt ülésen. Minden megye teljes számban képviseltette magát.

— A hozott határozatok a legteljesebb egység jegyében jöttek létre.

négy prefektusi állást követel, ezenkívül a a néppárt nevének a megváltoztatását agrárpártra.

Arra a kérdésünkre, hogy dr Lázár Aurél tett-e nyilatkozatot a nagygyűlésen, a következőket mondotta:

— Dr Lázár Aurél a nagygyűlésen nem szólalt fel. A nagygyűlés előtti estén a vármegyei szervezetek képviselői tartottak megbeszélést, amelyen a biharmegyei szervezet működéséről dr Lázár Aurél tett jelentést.

A nagygyűlés lefolyásából megállapítható, hogy a nemzeti pártnak sikerült az egységet megőriznie és természetesen a biharmegyei és nagyváradai szervezet a legegységesebb.

## Szalonikiben fellázadt a helyőrség

Mozgósították a görög flottát a felkelők ellen

— Az Estilap eredeti távirata —

Görögországban újból forradalmi jelenségek mutatkoznak. Ugy látszik, Pangalos diktatornak köztársasági elnökké történt megválasztása felszabadította az ellenzéki erőket, amelyeket eddig a terror elnyomott. Athéni távirataink szerint

az országban egyre erősödik a Pangalos ellenes hangulat.

Jellemző a helyzetre, hogy a legtöbb helyen már a hadsereg is a kormány ellen fordult.

Szalonikiben tegnap fellázadt az egész helyőrség a kormány ellen.

Karakufas, Barkirkisz és

Dzsaverzsas nevű tisztjeinek vezetésével. A kormány erre

a tizenötödik divízióval körülvette a várost és mozgósította az egész görög flottát.

A felkelők, akik úgy látszik támogatásra számítottak, erre tárgyalásokba akartak bocsátkozni a kormánnyal, ez azonban a teljes megadást követeli.

A zendülő tengerésztisztek egy villában elsáncolták magukat.

A villa ugyanaz, amelyben annak idején Abdul Hamid, detronizált török szultánt internálták.

## Váradai katolikus pap előadása a marxizmusról

A Katolikus Kör nagyszérien bevált pénteki kulturdélutánjainak újabb sorozata kezdődött tegnap, amikor is Némethy Gyula dr kanonok „A marxizmus a gyakorlatban” című rendkívül érdekes tanulmányát olvasta fel, szépszámú közönség előtt. Némethy dr kanonok felolvasása annál érdekesebb, mert a katolikus egyház álláspontját szegezi le a szocializmussal szemben.

A gothai és az erfurti program ismertetésével kezdte előadását a tudós kanonok. E programok négy főpontját a következőkben lehet összefoglalni: 1. Az őstermelő eszközök (föld, épületek, gépek, szerszámok, gépek nyersanyagok) elközösítése (kommunizálása) és társadalmi tulajdonba való átvétele. 2. A termelés társadalmi szervezése a jelenlegi rendszertelen termelési anarchia helyett. 3. Mindez általános munkakötelezettséggel minden osztályuralom megszüntetésével. 4. A termelés eredményének elosztása a társadalom tagjai között.

Mellőzve minden kérdést, ami itt önként felmerülne, a felolvasó csak két kérdést akar megfontolásra venni; az egyiket a jelenlegi, a másikat a jövő heti folytatásos előadás keretében. A jelen előadás tárgyát az a kérdés képezi: hogyan fog végbemenni a Marx-féle szocializmus keretében a munka felosztása?

Engels és Kautsky szocialista teoretikusok az átmenetet a jelenlegi kapitalisztikus termelésről a tervszerű, öntudatos társadalmi termelésbe: ugrásnak nevezik, — ugrás a szükségszerűség országából a szabadság országába. Ebben a rendszeres társadalmi termelésben — a szocialista doktrína szerint — lesznek termelési hatóságok, amelyek majd a termelést vezetik, ami nem úgy vaktában lesz, mint a jelenlegi magántermelés keretében. Ki fogja megállapítani, hogy ki milyen társadalmi munkát végezzen? Több szocialista író szerint a munka megválasztását kinek-kinek tetszésére fogják bízni.

Amde — mondja Némethy dr kanonok felolvasásában ellenvetésként — ha mindenki maga határozza meg, hogy milyen munkát végez, akkor nem lehet szó rendszeres, egységes termelésről, hiszen a marxisták a jelenlegi fejlettség ellen panaszkodnak, már pedig mi az egyéni munkaválasztás, ha nem anarchia?! Szabad munkaválasztás esetén mindenki a

## Apolló mozgószínház

Szombat, vasárnap

# Egy éjjeli lepke története

Az élet kilagadolljainak drámája 8 felvonásban.

Főszereplők: Clairé Lottó és Albert Steinrück.

Hétfőn nagy premier. — Murray legszebb alakítása

## Az asszony, akit nem lehet megvásárolni

könnyebb, nemesebb foglalkozások felé fordul, mert hiszen a termelési felügyelő dolga könnyebb mint a kazántűtőé, vagy mint az utca-seprőé és a csatornatisztítóé. A jelenlegi magántermelési rendszerben az egyenlőtlenség, a szükség és egyéb tényezők azt eredményezik, hogy minden foglalkozásra akad vállalkozó. De a marxista rendszerben semmi sincsen, ami az egyenlő polgárokat kellemetlen munkára is rányalítsa.

Némethy dr kanonok ismerteti ezután azokat a módszereket, amelyeket szocialista írók a munkavállalás szabadságának megmentésére ajánlottak.

E módszereket bírálva arra a megállapításra jut Némethy dr kanonok, hogy a munkabérekkel való operálás egyenesen kultúraellenes, mert lehetetlen az, hogy nagyobb fizetést kapjon a kisebb intelligenciát kívánó munkával foglalkozó munkás. Bellamy, a híres utópista módszere: az, hogy az alacsonyrendű munkára vállalkozóknak hállával és elismeréssel is fizessen a társadalom, neveltségi számba megy a vaskos anyagiasság e korszakában.

Bebel úgy képzeli, hogy a jövő társadalmában mindenki mindenféle munkához fog érteni. Ez is neveltségi mainapság, amikor minden tudomány, művészet, ipar egy-re szélesebben specializálódik és egy-egy szakma tökéletes elsajátításához egy élet kevés.

Akárhogyan forgatjuk a dolgot — mondja Némethy dr kanonok — kollektív termelés csak úgy volna lehetséges, ha a társadalmi hatóságok állapítják meg, hogy ki milyen munkát végezzen? Ez pedig olyan rettenetes szolgátság, az egyéni és emberi jogok olyan lábba tiprása, amit az emberi természet el nem ismer. Amint XIII. Leó pápa írja híres enciklikájában: a magántulajdon erőszakos megszüntetése nemcsak igazságtalanság volna, hanem ezencéül megza-

Jön Jön  
Mae Murray  
legszebb alakítása  
Az asszony, akit  
nem lehet  
megvásárolni  
Színes felvételek.

varna és felforgatna minden rendet; nehéz és gyűlöletes szolgátságot hozna magával.

Némethy dr kanonok azzal végzi előadását, hogy a mai fejlődés belső érvei is igazolják, hogy a magántermelés: a kultúra és az emberiség fejlődésének nélkülözhetetlen követelménye.

A tudós pap előadását a közönség tapsal honcralta.

A kulturdélután műsorának második pontja Tóth Erzsébet úrlány énekszámja volt; Móré Baba kíséerte zongorán. Mindketten igaz sikert arattak művészi készségükkel.

## HIREK

Ma este 9 és fél órakor a Kath. Könyv **HELGE LINDB RO** a jelenkor legnagyobb énekes, finn mesterdalnok galostéje, a zongorakíséretet **Denyse Molie** hírneves párisi művész látja el, aki négy szólo számmal szerepel. A rendkívül terjedelmes műsor különös érdekessége egy Caldara és egy Mozart ária, amelyekkel 1923-ban Londonban tartott énekesek világversenyén a mesterdalnok címet elnyerte. Denyse Molie zongoraművész önműveivel a hangverseny pártatlan nagyszerűségét és változatosságát szolgálja.

## Hetvenen vesznek részt az NE országos vívóversenyén

Ma vannak a selejtező mérkőzések

Ma délelőtt 9 órakor az összes versenyzők jelenlétében kezdődött meg a Nagyvárad Sport Egylet két napra tervbevevett országos vívóversenye. A versenyek megkezdése előtt Köszeghy József műszaki tanácsos egyesületi társelnök román és magyar nyelven üdvözölte a megjelenteket. A nevezettek száma különben meghaladja a hetvenet. Az utolsó pillanatban nevezett be Marosvásárhelyről gróf Teleky Mihály, az ismertevű vívó is.

Először a junior-kard elődöntő mérkőzéseket bonyolítják le. Délután kezdődik a senior tör selejtező küzdelem. Ugyancsak a délután folyamán kerül eldöntésre a junior kard döntő is.

Holnap, vasárnap délelőtt 9 órakor kezdődnek a senior kard elő-

döntő meccsek és ugyancsak délelőtt lesz a senior lördöntő küzdelem.

A versenyek főeseménye a senior kard-döntő holnap délután folyik le.

## Törökvés-Bihorul mérkőzés a Károly-pályán

Vasárnap délután játszik le a Károly-pályán a Törökvés-Bihorul elsőosztályú csapatai a bajnoki mérkőzést. A küzdelem erősnek ígérkezik, mert mind két csapat a legkiválóbb játékosaival indul.

## A mai zürichi nyitás

BUKAREST 21250

BERLIN 12325 — PARIS 1775  
NEW-YORK 518 — PRAGA 153550  
LONDON 2519 — B.PEST 7245  
BÉCS 7315

## Nagyváradai úrfolyamok

Magyar korona	294	—	árú	292	—	penz
Dollár	24250	—	..	24350	—	..
Cseh korona	720	—	..	724	—	..
Svájci frank	47	—	..	4725	—	..
Osztrák shilling	3430	—	..	3440	—	..
Francia frank	637	—	..	840	—	..
Angol font	1185	—	..	1190	—	..

\* Vallásos estély. Az újvárosi ref. egyház vezetősége vasárnap 1926. április 11-én este fél 7 órai kezdettel az újvárosi református templomban vallásos estélyt tart.

\* Egy váradai orvos gyásza. Markovits Mór tekintélyes hononai nagykereskedő a napokban elhunyt. Markovits Andor dr nagyváradai nőorvos édesapját, Lóránd János, a Lebóvits és Fia cég bétagja pedig apósát gyászolja az elhunytban.

\* A Mizrachi szervezet értesít mindenkit, hogy a Szentegyleti választásra nézve senkivel paktumot nem kötött és felhívja tagjait, hogy a Chewra-Kadischa Munkapártjának listáját támogassák. Kéri, hogy szombaton este fél 9 órakor a szentegylet tanácstermében tartandó értekezletre jöjjenek el. A vezetőség.

\* Orvosi kozmetikai rendelő. Dr Jeremiás Aranka Bulv. Reg. Ferdinánd 24. (Új plébánia-palota.)

## Kettős műsoru matiné

vasárnap délelőtt 11 órakor  
10 leies helyárakkal

a Dorian filmszínházban

Színre kerül a

## Tavasz ébredése

Frank Wedekind gyermek-tragediája, továbbá

## a Holnap éjjele

a főszerepben Korda Mária és Werner Krauss.

\* A régi Pál-féle I-ső osztályú éttermetek ujonnan renoválva és berendezve vasárnap, 11-én elsőrendű konyhával és kitűnő italokkal az uri közönség rendelkezésére bocsátjuk. Szíves pártfogást kér kiváló tisztelettel Pásztor Andor megbízott.

\* Epe- és májbetegségnél, epekö és sárgaság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz a hasi szervek működését élelnebb tevékenységre serkenti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy az otthoni ivókúra különösen hatásos, ha a Ferenc József vizet kevés forró vízzel keverve, reggel éhgyomorra vesszük be. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 10

\* Orvosi hír. Dr Barna László bőrgyógyász, urológus és kozmetikus szakorvos hazakerkezett és rendezését Rintanóczy-u. 5. sz. alatt ismét megkezdte.

Vasárnap délelőtt  
fél 11 órakor

## Gyermekmatiné az Apollóban.

Harry Diel  
A pokol helytartója

Két rész egyszerre

\* Ha jó sört akar inni, kérjen kizárólag Dreher-Haggenmacher gyártmányt. 2.

## Heyman szinkör

Ma szombaton utoljára

3, 5, 7 és 9 órakor

# SFINX

Főszerepben: Jon Gilbert

Vasárnap

# Vörös Lili

Apacsfilm. Főszerepben: Ramon Novarro

## FOGAK

és teljes fogsorok szájpadiás nélkül; a gyökerek eltávolítása nélkül is. — Fogak fehéritése.

## FOG

tömések arany, porcellán és ezüstnől. Arany fogkoronák és hidak

## FOG

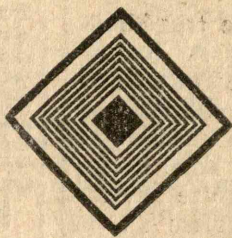
és gyökérhuzás érzéstelenítve, fájdalom nélkül. Régi fog-sorok átalakítása.

## Fogászati rendelő

J. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 11. Uvvi és heti részletfizetésre is

# KOVÁCS TESTVÉREK

## nagyáruházának sürgős jelentése:



### Nagrabecsült vevőink!

Tudjuk, hogy az összes divat- és textilcikkek **óriási vámemelése** nyomasztólag hatott Önökre!

Megnyugtadjuk tehát mindnyájukat, hogy

**minden cikket – kivétel  
nélkül – régi árak  
mellett hozunk eladásba**

## Kovács Testvérek

nagyáruháza Sas passage, Románia legolcsóbb és legnagyobb divatháza

### A Magyar Párt átszervezése

Tegnap igyekeztem kimutatni, hogy a Magyar Párt nem foglalja magában az összes magyarul érző és magyarul beszélő kisebbségi állampolgárokat. Reámutattam arra is, hogy a pártokon kívül álló magyaroknak egyáltalán semmiféle szervezetük nincs és ilyenformán effektív veszteséget jelentenek a magyarság szempontjából. Ebből logikusan következik az a ténymegállapítás, hogy a Magyar Párt és a magyarság a gyakorlatban nem azonos fogalmak és a Magyar Párt nem teljes mértékben reprezentánsa a magyar kisebbségnek. Önként felvetődik tehát az a kérdés, hogy a mai szervezetében van-e szükség a Magyar Párra?

Abban a pillanatban azonban, amikor ezt a problémát felvetjük, a kérdés megszűnik lokális jellegű lenni. Kétségtelen, hogy elsősorban az Erdélyben élők, de nem kevésbé az összes utódállamokban lakó magyar kisebbségek sorsáról, jövőjéről és érvényesüléséről van szó. A probléma tehát ebből a szempontból döntő jelentőségű és elhatározóan fontos.

Kétségtelen, hogy az utódállamokban a magyarság egészen más csoportosulásban helyezkedett el, mint nálunk. — Csehszlovákiában például a magyarság négy politikai párt-

ra oszlik. A magyar szociálisták, a keresztény szociálisták, a magyar nemzeti és a kisgazdapárt tagjai mind magyarok. — Gazdasági érdekek, elvek, világnézetek legtarkább különbözőségei szerint csatlakoztak ez egyik, vagy a másik párthoz csehszlovákiai testvéreink és politikai akaratukat e pártok keretein belül kívánják érvényesíteni. Mihelyst azonban a magyar nyelv jogáról, vagy az állampolgárok egyenjogúságáról van szó, a különböző frakciókban tömörülő magyarok a legszorosabb és legelválaszthatatlanabb közösségben lépnek fel és a szétforgácsolt erőket egyesítik.

Nálunk Erdélyben mások a viszonyok. Kétségtelen, hogy nekünk még olyan elemi jogokért is harcolnunk kell, amelyek más országokban már vitássá sem tehetők és mi még benne élünk az átalakulás lázas, zavaros és ki nem forrott változásában, amely lehetetlenné teszi számáranyunkhoz és kulturális jelentőségünkhöz mért érvényesülésünket. Ebből a szempontból teljesen logikus volt az erdélyi magyarok vezéreinek azon elhatározása, hogy az összes magyarokat egyetlen párt keretében gyűjtik össze, egy zászló alatt tömör sorokban vonultatják fel. Így alakult meg a Magyar Párt,

amelynek kétségtelenül ideális céljai voltak és amelynek programja a speciális magyar nemzeti követeléseken kívül magában foglalta az adhoc sérelmek orvoslásának és az általános emberi jogok kikényszerítésének követeléseit is.

A Magyar Párt éppen itt tért el attól az úttól, amely minden körülmények között föltétlen győzelemre vezetett volna. — Olyan kérdéseket vetett fel, amelyek nem minden magyar ember számára egyaránt jelentőségteljesek és olyan elvi problémák megoldását tűzte ki célul, amelyek körül véleményeltérések keletkeztek. Egészen természetes, hogy ennek megfelelőleg a Magyar Párt vezéreinek mentalitása és a párt általános taktikája is nézeteltérésekre adhatott alkalmat és már csak ezért sem elégithette ki minden magyarul érző román állampolgár óhaját.

Teljesen igaza van annak a felfogásnak, amely fényűzésnek és luxusnak bélyegezte meg az olyan politizálást, amely nem alkalmazkodik a romániai viszonyokhoz, hanem általános teóriák és világpolgári elvek alapján akarja érvényesülését megteremteni. Azonban az is kétségtelen, hogy senkitől sem lehet kívánni, hogy lemondjon azokról az elvekről, amelyeket szenteknek tart és amelyek előtte minden aktuális politikai eredménynél fontosabbnak látszanak. Innen van az, hogy a

Magyar Párt alakulásának legkezdetén már a konzervativizmus és a demokrácia összeütöközése észlelhető lett és hogy nyíltan, vagy titokban azt a vádat kezdték hangoztatni, hogy a Magyar Párt vezetőségének politikája szöges ellentétben áll a demokratikus mentalitással. Szemrehányást tettek, hogy a Magyar Pártot olyan férfiak vezetik, akik a régi magyar konzervatív politikának hívei voltak és akik utját állják, különösen a párt vezetésének taktikájával, a demokratikus áramlatoknak. Ez annál feltűnőbbnek látszott, mert hiszen egy kisebbségi ellenzéki párt már hivatásánál fogva sem lehet más, mint destruktív, hiszen életérdeke a fennálló állapotok radikális és gyökeres megváltoztatása a törvény keretein belül és olyan viszonyok létesítése Romániában, amelyek az összes szabadságjogokat teljes egészükben respektálják.

Nem foglalkozom most azzal a kérdéssel, hogy ezek a vádak igazak voltak-e, vagy sem, de ismét visszatérek annak a ténynek a megállapításához, hogy a Magyar Párt nem tudta programjánál, vagy taktikájánál fogva az összes magyarokat egyesíteni és így rendelkezésének nem tudott megfelelni.

Ebből azonban egyáltalán nem következik az, mintha a Magyar Párt felesleges volna. Mindenekelőtt tény az, hogy Erdélyben megszervezni és tö-

möríteni azoknak a magyaroknak százazreit, akiket a párt vezetősége programja és taktikája teljes mértékben kielégít. Másrésztől egyáltalában nincs kizárva az, hogy a további fejlődés folyamán ennek a Magyar Pártnak törzséből olyan irakciók fognak kiágazni, amelyek csoportosítani fogják a jelenleg pártion kívül álló szervezeten és közönys tömegeket is. Ez nem bomlási folyamat, hanem fejlődés, az evolúció legszigorúbb törvényei szerint, amely a differenciálódást a második fejlődési foknak tartja. Hiszen a törzs ugyanaz marad, az erdélyi magyarság a maga kompakt tömegével, amely megbonthatatlanul egységes azzal a követeléseivel, hogy a magyar nyelvet az állami élet minden vonalán érvényesíttesse és az állampolgári egyenjogositást teljes mértékben kitűzdje magának.

Ilyenformán minden zavar nélkül el tudom képzelni, hogy egyszerre és egy időben több Magyar Pártnak két ágazata is működnek Erdélyben. Ezek a frakciók, gazdasági érdekek, elvek és világnézetek alapján ágaznának el a törzstől. Hiszen, hogy csak egy példát említsek, kétségtelen, hogy épen Bihar megyében egészen más érdeke és világszemlélete van a vidéken lakó, mint a városi polgárságnak. A községi választások idején a Magyar Pártnak a megyei magyarok boldogulása érdekében áldozatokkal kellett hozni a városi polgárok rovására. Minden nehézség nélkül működhetik tehát egy megyei Magyar Párt és egy városi Magyar Párt.

De még további elkülönítések is könnyen elképzelhetők az egység rovása nélkül. Működhetik a Magyar Nemzeti Párt, amely körülbelül megfelelne a mostani Magyar Pártnak, a jelenlegi vezetőkkel, a meglévő programmal és az eddigi taktikával. De föltétlenül szükség volna egy magyar demokrata polgári pártra, amely a demokratikus követeléseken kívül a városi polgárság, a kereskedők, iparosok, alkalmazottak és szellemi munkások gazdasági érdekeit is képviselné. A két pártnak aztán egy közös törzskara volna, amely az egyetemes magyar érdekeket koncentrálná. Ebből semmiféle zavar nem állana elő. Mindaddig, amíg az egyes frakciók külön programjainak megvalósításáról van szó, mindegyik irakció önállóan működik, politikáját szabadon választja meg, vezetőségét saját képére alkotja. Abban a pillanatban azonban, amikor a magyarság legáltalánosabb érdekeiről van szó, az együttműködés döntő erővel jelentkeznék és magával ragadná a még mindig pártion kívül álló tömegeket is. — Kétségtelen, hogy ilyen esetekben a szervezett munkásság támogatására is feltétlenül szá-

mitani lehetne, mert hiszen a kisebbségi program teljes egészében szerepel az ő követeléseik között is.

Csak ez az egy mód lenne arra, hogy a magyarság tömegei egymással szembe ne kerüljenek és ne történjék meg az, hogy egy olyan, különben nem nagy jelentőségű, de minden esetre demonstratív politikai eseménynél, mint a nagyváradi községi választás volt, a magyarság ezrei testvérharcot vívnak egymás ellen.

Dr Bösörményi Andor.

## Színház

### HETI MŰSOR:

Vasárnap délután fél 3-kor Alexandra, operett újdonság, mérsékelt helyárrakkal. Sorozat 143.

Vasárnap délután fél 6-kor: Vízkereszt, Shakespeare klasszikus vígjátéka, mérsékelt helyárrakkal. Sorozat szám 144.

Vasárnap este fél 9-kor: Kikapós férj, operett újdonság másodsor. Sorozat szám 145.

Hétfő: Kikapós férj, operett újdonság harmadszor, A bérlet. Sorozat szám 146.

Kedd délután 4 órakor: Anna bál, operett újdonság, mérsékelt helyárrakkal. Sorozat szám 146.

Kedd: Román előadás. Szerda: Kikapós férj operett újdonság negyedszer, kivételesen B bérlet. Sorozat szám 147.

Csütörtök: Dolly operett újdonság, Kertész Mancsi a szalmári színház szüret primadonnájának vendégjátéka, A bérlet. Sorozat szám 148.

Péntek: Alexandra operett újdonság, Kertész Mancsi a szalmári színház szüret primadonnájának vendégfellépte. B bérlet. Sorozat szám 149.

Szombat délután fél 4-kor: Szép Ilonka operett, mérsékelt helyárrakkal. Sorozat szám 150.

Szombat este: Antonia vígjáték új betanulással, az idén először, bérleten kívül. Sorozat szám 151.

Vasárnap délután fél 3-kor: Liliomfi, énekes vígjáték, mérsékelt helyárrakkal. Sorozat szám 152.

Vasárnap délután fél 6-kor: Marika, vígjáték újdonság mérsékelt helyárrakkal. Sorozat szám 153.

Vasárnap este fél 9-kor: Pacsirta, operett repriz, új betanulással, bérleten kívül. Sorozat szám 154.

Hétfő este: Pacsirta operett repriz. A bérlet. Sorozat sz. 155.

— **Előkészületben:** dr Szabó Juci vígjáték újdonság, Arnyhalász, dráma újdonság, Csókos asszony operett újdonság.

— **Kedd délután Anna bál.** Kedd este román előadás lévén, délután a legsikerültebb operett újdonság az Anna bál kerül színre mérsékelt helyárrakkal.

— **Kertész Mancsi vendégjátéka.** Kertész Mancsi, aki két szezonon át legkedvesebb szüretje volt a nagyváradi közönségnek és aki az idei szezonban Szatmáron aratja feledhetetlen nagy sikerét csütörtök és péntek este vendégszereplésre tér vissza első diadalainak színhelyére a nagyváradi színpadra. Ez a kivételes tehetségű bájos és temperamentumos fiatal művésznő két legjobb szerepét a Dollyt és az Alexandra szüret szerepét fogja eljátszani.

**Csőtömegeből vettem 1000 pár női harisnyát**  
Még a régi árnál is olcsóbban adom **Bleier divatház. Sas-passage**  
Nem selejtes áru 1988

## MOZI

— **Háztetők tetején** bravuros mutatványokat végez Luciano Albertini, a legvakmerőbb filmszínész a Dorian-filmszínházban ma, szombaton színre kerülő „Tizenhárom ütött az óra” című kalandor filmben. Az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. — Jön: „Csak nővel szép az élet” (Gronen pensio.)

— **Egy éjjeli lepke tragédiája az Apolló újdonsága.** A 8 felvonásos dráma hőse egy fiatal leány, aki hamis kártyások, pénzhamisítók és a társadalom egyéb kitagadottjai közé kerül, lezüllik és olyan mélyre kerül, hogy a tiszta szerelem sem tudja megváltani a büntől. Az érdekfeszítő, eredeti dráma főszerepeit Claire Lotto és Albert Steinrück, ez a két nagynevű filmművész alakítja. Egy éjjeli lepke tragédiája csak két napig, szombaton és vasárnap marad műsoron.

— **Kettős műsor látható** ma szombaton a Passage mozgószínházban. Színre kerül „Egy izgalmas éjszaka”, melyet a híres Griffith rendezett, továbbá „Fatty, a benzinkirály”, Fatty vígjáték 5 felvonásban. Az előadások fél 4, fél 6, fél 8 és egy-egy 10 órakor kezdődnek.

## Heyman szinkör

Szombat: Sfinx.  
Vasárnap: A vörös Lily.

— **Sfinx még ma este** megy a Heyman Szinkörben. John Gilbert parádés alakítását igazán kevés ember nem ismeri még. Mint Gritzko herceg teljesen meghódította Nagyvárad közönségét. A Heyman Szinkörben még csak ma este van műsoron 3, 5, 7 és 9 órakor. — Vasárnap jön „Vörös Lily”, főszerepben Ramon Novarroval.

x Olcsó kottát csak a Hegedűs Hirlapirodában kaphat.

## TEMESVÁRI SÖR

nem holmi megtévesztően hangzó „világmarca”, hanem Romániában elismert

**vezető márka.**

**HACKMAYER**

Avram Iancu (Kossuth)-utca 2. szám alatt.

**Leitner Márton r. 1.-nál** férfi és női ruha szövetek legolcsóbb bevásárlási forrása.

## Tavaszi szövet

különlegességek legolcsóbb bevásárlási forrása 2144

**Havas és Grünfeld**

posztóruház Avram Iancu-u. 8.

**Back Bernát cegnel** Piața Regina Maria Bémer-tér, 1 sz. a taktáran levő nagy választéku butorszöveteket, velurokat, gobelin kelméket, butorripseket, madrac és redőnygrádlitát egyelőre a régi vámmal kalkulált olcsó árakban kaphatók.

**Izletes házikonyha!**  
**Berkovitsné**  
ארטה כשר  
**vendéglője**  
N. Iorga (Zöldfa)-u. 19  
Mérsékelt árak

**Kerékpárt, varrógépet**

legolcsóbban cserél, elad és javít

**Kalenda-cég**

**Egy jóforgalmu fűszerüzlet elköltözés miatt azonnal átadó.**

Cim a kiadóhivatalban.

**Divalos géphimzés, 1912**  
gépajurozás

szépen és olcsón készül Vlahuța (Szt. János)-utca 29.

# Egy rejtélyes gyilkosság izgalmas fordulata

## A szatmári rémtett -- A gyilkos házaspár bevallja bűnét Éjszaka gyertyafénynél kiássák a hullát Detektívek borzalmas színjátéka

— Az Estilap eredeti tudósítása —

A szamospartai szürke város nyugalmát, amelyet a Reinitz-eset éveken keresztül tartott hullámban, az utolsó hetek egy titokzatos bűncselekménye újból felkavarta. Az Estilap már hírt adott arról, hogy

március utolsó napjaiban titokzatos körülmények közt tűnt el Markovits Henrikné piaci árus és a hatóságoknak nem sikerült nyomára akadnia

A megindult rendőri nyomozás egyre inkább azt a gyanút keltette, hogy nem közönséges bűncselekményről van szó és hamarosan híre futott, hogy egy második Reinitz eset történt.

A titokzatos eset szálait már Váradon is kutatták úgyannira, hogy tegnap — mint az egyik váradai reggeli lap híri is ad róla — a Hegyközpályiban talált meztelen női hullában a a titokzatosan eltűnt szatmári asszonyra vélték ismerni.

Ez a váratlan kombináció azonban tegnap estére megdőlt. A szatmári rendőrség és sziguranca néhány ügyes detektívjenek

sikerült a titokzatos bűncselekmény részleteit felfedezni és a tegnapi napon eredményesen be is fejezték a nyomozást,

amelynek izgalmas részleteiről alábbiakban számolunk be:

Március 26-án, verőfényes szép tavaszi pénteken a szatmári rendőrség folyosóján egy feldúlt külsejű izgatott tizenhét év körüli zsidófiu kereste az ügyetes rendőrtisztviselőt. Hamarosan bevezették a rendőrtiszt elé, ahol a fiu, Luger Salamon könnyezve adta elő, hogy édesanyja, Markovits Henrikné, aki körülbelül két évtizede a szatmári és máramaros-szigeti piacok egyik legismertebb alakja,

négy nappal azelőtt eltávozott hazulról és azóta nyomavestett.

A fiu elmondotta még, hogy édesanyja, akinek első férje a háborúban elesett, 17 év óta foglalkozik zöldségárusítással és Avasujfaluból jár be a szatmári piacra.

A fiu panaszát jegyzőkönyvbe vették, azután megindult a nyomozás, egyelőre minden támpont nélkül. Később a fiu visszatért a rendőrségre és vallomását még kiegészítette azzal, hogy édesanyja eltűnése előtt közölte családjával, hogy március 17-én, szerdán a szatmári hetipiacon

megismerkedett egy szatmári kertésszel, aki feltűnő olcsó áron ajánlott neki nagyobb mennyiségű zöldségféléket. Üzlet jött létre köztük és az üzletet le is előlegezte ötszáz lejjel. A megállapodás értelmében az árut március 22-én, hétfőn kellett átvennie.

Luger Salamon még azt is közölte a rendőrségen, hogy édesanyja évek óta, ha bejön Szatmára az ottani Royal szállóban raktározza be holmiját. Ott érdeklődött is,

ahol kijelentették, hogy anyja március 22-én járt is a szállóban, de rövid otttartózkodás után el is távozott. Otthagytott holmija közt érintetlenül megtalálta becsomagolva az utra szánt élelmet, amiből arra következtet, hogy édesanyja bűncselekmény áldozata lett.

A rendőrségen e vallomás alapján az a gyanu merült fel, hogy az olcsó zöldségüzlet ürrügével léprecsalták a szerencsétlen asszonyt

és nem tartották kizártnak, hogy egy messzeágazó bűncselekmény szálainak kiindulópontjához jutott a rendőrség. Első pillanattól kezdve úgy is kezelték az ügyet. A szatmári sajtó oldalas tudósításokban számolt be Markovitsné rejtélyes eltűnéséről és a cikkek hatása alatti jelentkezett a rendőrségen Stauber szatmári bodegás, aki a következő vallomást tette: Március 22-én megjelent nála Markovits Henrikné, akit régebbi idő óta ismer és előadta, hogy egy kertésszel nagyon előnyös üzletet kötött, most azonban

balsejtelméi vannak, hogy becsapják, arra kéri hát a bodegást, kísérje el őt a kertészhez, akiről csak annyit tud, hogy feleségét „szép Katinak” nevezik.

Ő azonban nem vállalkozott az asszony elkísérésére, mire az eltávozott.

A rendőrségen jegyzőkönyvbe foglalták a bodegás vallomását és az ügy nyomozását Hersckovits Sándor detektívre bízták, aki Szatmár egyik legügyesebb nyomozója. A detektív Stauber bodegás vallomása alapján, még a feljelentés napján Tabajdi György szatmári gyógyszerész lankáján ráakadt arra a kertészre, akinek a „szép Kati” a felesége. A kertészt Márton Istvánnak hívják.

Bevitték a rendőrségre, ahol pillanatig sem tagadta, hogy ő az, aki ötszáz lej előleget kapott Markovitsnéétől, azonban az nem jelentkezett az áru átvételére.

Akkor ő szolt is erről egy rendőrnök, aki azonban megnyugtatta, hogy csak tartsa meg az előleget.

A nyomozás ekkor holtpontra jutott. Hersckovits detektívtől elvették az ügyet és egy idősebb rendőrtisztviselőre bízták, akinek első intézkedése az volt, hogy az őrizetben tartott Márton Istvánt szabadlábra helyezte és a nyomozást más irányba terjesztette ki. A rendőrtisztviselő jelentésében azt ígyekezett bizonyítani, hogy

ha bűncselekmény történt, annak tetteseit az ország határára túl kell keresni.

Ezzel a rendőri intézkedéssel aztán az egész ügy lekerült a napi-rendről és két héten keresztül egyetlen lépés sem történt a különös rejtély felderítése érdekében.

A család nem nyugodott bele a vizsgálat eredménytelenségébe és

erélyesen követelte a nyomozás továbbfolytatását. Közben magán-detektíveket is igénybevettek a bűntény felderítésére. A magán-detektívek tegnapelőtt felkutattak két parasztasszonyt, akik elmondották, hogy a kérdéses hétfői napon

találkoztak egy zsidóasszonnyal, aki a vállán üres zsákot cipelt és Márton kertész háza után érdeklődött náluk.

Ők utbaigazitották az asszonyt, aki arra kérte őket, várják meg, mert fél, hogy be akarják csapni. De a parasztasszonyok erre nem voltak hajlandók.

Az ügy most már egyre szélesebb hullámokat vetett és a szatmári sziguranca egyik ügyes tagja 24 órai nyomozás után leleményes módon kiderítette a titokzatos bűncselekmény izgalmas részleteit. Szerdán ugyanis Pop sziguranca-komissár, Lapucsán és Hersckovits detektívekkel hozzálátott az újabb nyomozáshoz. Csütörtökön már őrizetbe vették Márton István kertészt, akit a rendőrségre kísértek. Pop és Lapucsán detektívek meglepő rendőrtükkkel ferköztek a szép Kati bizalmába.

Felkeresték lakásán a kertész feleségét és ügyvédeknek adták ki magukat. Az ügyvédek elhítték az asszonnyal, hogy férje megbizásából keresték fel, mert el akarják „simítani” az ügyet.

A „szép Kati” eleinte bizalmatlankodott, nem akart tudni az ügyről, mikor hirtelen megjelent a lakásban Hersckovits detektív, akit az asszony az előbbi nyomozásból jól ismert és közölte, hogy

Márton a rendőrségen beval-

**Gummiköppeny!**  
legolcsóbban  
**LINOLEUM**  
HAAS LIPÓT, ORADEA  
gyári főraktárában vásárolhat  
felöltőszerű gummikabátot angol gummizással  
900.— Leitől.

### Athanaziu ügyész és Gombos kapitány lakása

Megírta az Estilap, hogy a rekviráló bizottság egyik legelső ülésén dr. Reu Illés endőrprefektusnak utalta ki a Delavrancea (Ritoók Zsigmond)-utca 2—a. számú ház földszintjén levő lakást, amely azelőtt a nemrég elhalt özy. Krausz Sámuelné tulajdona volt. A 6 szobás lakás két szobáját már hosszú idő óta Gombos Uliu Traján volt kapitány, a Dreptatea szerkesztője bírja. Athanaziu ügyész most ennek a két szobának az elrekvirálását kérte a rekviráló bizottságtól, arra szóló hivatkozással, hogy Gombos kapitány nem köztisztviselő, s hogy a Vulturul című folyóirat, amelynek szerkesztője az egyik szobában volt, zidőszerint nem jelenik meg. A bizottság tegnapi ülésén foglalkozott a rekvirálási kérelemmel és döntés végett felterjesztette a belügyminiszterhez.

### Aki sztrájkoló ügyvédől nem fogad el pénzt

Palotai úr a legtréfásabb nagyváradi fűszeres. Aki be megy hozzá a főutcai üzletbe, az nem uszsa meg egy-két palpraesett megjegyzés, vagy legalább is néhány jó vicc nélkül, amivel Palotai úr a sonkázoz, halhoz, vagy akár cukorhoz — ráadásul — szolgál. — Most aztán megtudtuk, hogy Palotai úr, akármilyen tréfás kedvű is ökegyelme, alapjában véve egy nagyon komoly ember, olyan komoly, hogy az még fűszeresi relációban is szokatlan. Aki nem hiszi, hallgassa meg a következő esetet: Beállit elsején Palotai úrhoz egy nagyváradi ügyvéd szobálya azzal, hogy az úr kérészeteti, mivel tartozik. — Semmivel, — mondta Palotai úr. A szobalány visszamegy a falasszal s egy félóra múlva újból megjelenik. — A nagyságos úr azt kérészeteti, hogy mennyi a számlája. Ki akarja fizetni. — Mondja meg a nagyságos úrnak, hogy sztrájkoló ügyvédől nem fogadok el pénzt. A számla várhat, amíg vége lesz a sztrájkoknak...

**MA DELELŐTT fél 11 órakor,** Heyman-szinkörben kezdődik a Rutenberg Dalkör matinéja. Csupa érdekes és vonzó számok szerepelnek a műsoron. A rendezőség mindegyikét megírt, hogy a közönség, amely a múltban is szívesen tűntette ki támogatásával és ragaszkodásával e nivós daltestület kulturális munkálkodását, bizonyára most is tömegesen fog résztvenni e kultúrális és emellett szórakoztató műsorcsoport délelőttön. Tisztelettel kérem a dalkör vezetőségét a közönséget, hogy pontosan jelenjen meg a matinén, amelyen nem lesz belé-

lotta a gyilkosságot és azt is beismerte, hogy a hullát a kerben elásta.

Herschkovits detektív a közlés után eltávozott és a „szép Kati” halálápadtan, reszketve vallani kezdett az „állgyűvedek” előtt.

— Hamar jó asszony — sürgette most már izgatottan Pop komiszárus Mártonné — mutassa meg, hol van elásva a hulla. Kivesszük a földből, két követ rá, bedobjuk a kutba, soha senki sem tudja meg, mi történt.

Az asszony léprement a biztatásnak és remegve magyarázta:

— Ott, ott a kut mellett, egy felásott virággruppe közepén a fenyőfa tövében van elásva az asszony.

A sziguranca tisztviselőknél nagy erőfeszítésükbe került a meglepetés leküzdése, megnyugtatták az asszonyt, hogy este, mikor csend lesz, kiássák a hullát.

Ejjel tizenkét órakerékkel felkereskedett a kis társaság és a „szép Kati” gyertyafény mellett elvezette a sziguranca detektíveket a virágoskert azon helyéhez, ahol Markovitsné holtteste el volt ásva. Mikor a megjelölt helyre érkeztek

a kíséretes gyertyafény mellett hirtelen a sötétből előugrott két rendőr kíséretében Herschkovits detektív és harásny hangon kiáltott fel:

— Mi történt itt?

Mártonné kövémeredten állott a helyén, szó nem jött ki a torkán. E pillanattól kezdve drámai gyorsasággal peregtek az események. A detektívek

bilincsebeverték az asszonyt és bekísérték a rendőrségre,

ahol azonnal vallatásra fogták. A két rendőr ezalatt a sir felásásához kezdett és

pár pillanat alatt rábukkantak a borzalmas leltre. A másfél méter mélységű és félméter hosszú sírban belegyömöszölve fekiúdt Markovitsné guzsbakított hullája.

Ezután Pop és Lepusan detektívek a rendőrségre, ahol a kérészt vették munkába. Mikor közölték vele, hogy megtalálták a hullát, megtört és vallani kezdett. Elmondotta, hogy

a gyilkosság terve már akkor megfogalmazott benne, mikor az ötszáz lej előleget felvette.

Azt hitte ugyanis, hogy Markovitsnénál 40—50 ezer lei készpénzt talál, ezért

feleségével együtt elhatározták, hogy megölik a zsidóasszonyt.

Március 22-én, hétfőn kiment a vasúthoz, ahol bevárta Markovitsné, akivel a pályaudvar melletti Kossuth kertben beszélgetett. — Megmagyarázta az asszonynak a

### Nagyságos asszonyom!

Saját érdekében jöjjön azonnal látogal harisnyját venni minden színben!

1928

Csodálatos megejtettem 1000 pár nem selejtes áru kerül eladásra

Bleier divatház

Sas-passagé

lakása címét, aztán megállapodtak, hogy ő előremegy, az asszony majd később jöjjön utána. Így is történt. Ő és a felesége a tornácra állottak, mikor Markovitsné megérkezett.

Felesége odasugta neki:

— Eredj, végezz vele!

Ő gyorsan bevitt az asszonyt a pincébe, azzal az ürügygel, hogy ott adja át neki az árut. Amint beértek, rögtön belerugott az asszonyba:

Mikor az ajgatni kezdett, két kézzel megfojtotta. Alig készült el rettenetes munkájával felesége utánajött, előbb azonban beszólt:

— Pista, kész vagy?

— Hál istennek kész vagyok — mondtam — és hamar a megölt asszony bluzából kivet-

te a fekete bőrtárcát, azzal felrohantak a tornácra, de mindössze 4500 leit találtak a tárcában.

Mindez korán délelőtt történt. A rablott pénzt magához vette Márton és elment a Princ malomba, ahol másfél mázsa árpat és hat mázsa krumplit vásárolt, majd egy földéri üzletben gyermekruhákat vett. Este hat órára érkezett haza, akkor a még mindig a pincében fekvő hullát összehurkolták és felesége segítségével elásták a kertben.

Tegnap délelőtt dr Göbel Alajos és dr Berkovits Jenő orvosok felboncolták Markovitsné hulláját. A boncolás megállapította, hogy a halált kézzel való megfojtás idézte elő.

A gyilkos házaspárt még a mai napon átkísérték az ügyészség fogházába.

## Mire van Önnek szüksége?

Egy jól berendezett, békés háztartásra, ahol minden a helyén van.

Aho! nem kell egy fazékért a szomszédba menni.

Hogy tudja ezt megszerezni?

Egy vagyomban kerül, ha pénzt akar rá áldozni.

Vegye meg csak mindennap az Estilapot.

Egy fillérjébe sem kerül és Önnek lesz a legjobban felszerelt konyhája.

Az Estilap gondoskodik minden házi szükségletéről.

A zománcedény hét

a legpraktikusabb, leghasznosabb és legértékesebb ajándékokat tartalmazza.

Váltsa ki a sorsjegyét

ma és hétfőn a kiadóhivatalban a porcellán hét nyereményeire.

Huzás április 13-án, kedden.

A zománcedényhét nyereményeit április 20-án sorsoljuk ki.

El ne mulasszon egyetlen sorsolást sem.

Dacára a nagy vámemelésnek,

Back Bernát cégnél

Piața Regina Maria (Bémer-tér) 1 sz. egyelőre még a régi olcsó árban kaphatók hencsertakarók, asztalterítők, függönyök és szőnyegek 2320

Szőrmét, ruhát, szőnyegeket

molykár ellen teljes értékű biztosítással váltat

Leichner Ciorogoriu (Utr)-u. 4. szám.

Üzlethelyiség berendezéssel együtt folyó év május 1-re kiadó Nic. Iorga (Zöldfa)-u. 13. szám. Érdeklődni

Komlós Testvéreknel

Oradea-Nagyvárad Nic. Iorga (Zöldfa)-utca 15. sz.

Ruha pouplinok, kockás és sima legújabb kivitelben Leitner Márton r. t.-nál.

Esőernyő legolcsóbb a készítőnél Iorga Zöldfa-u. 8.

Rosenberg Testvérek

Behuzás, javítás, gyorsan készül.

## Sorsolás egy új városi zsidó-templom céljaira

Az orthodox zsidó hitközség kebelében mozgalom indult meg egy új zsinagógának Alexandru (Teleky)-utcában való építése érdekében. A mozgalom egy bizottság kezében van, amelynek vezetője Zsiszovits Jenő és Kohn Salomon. A bizottság az új zsidó templomot a Kápolna-tér szomszé- kán, a református templom szemben lévő telekre szándékozik felépíteni. Érdekes, hogy az építkezésnek mintegy 2 millió lej kivevő költségét sorsolástól akarják fedezni. Belügyminiszteri engedélylyel már is bocsájtottak 25.000 darab lej értékű sorsjegyet, amely ellenében különböző pénznemű reményeket fognak kisorsolni.

Tussorok, függöny-grenadinok, és mintás nagy választékban Lerner Márton r. t.-nál.

## Új óra- és ékszerjavító

műhelyemben mindennemű óra javítását szakszerűen és jutányosan vállalom. 2524

Dr. BARDOS JOZSEF Nicolae Zsiga (Lukács György)-utca 7. szám.

## Üzletáthelyezés

Alkalmi bútor és szőnyeg üzlet Castelu 1. (volt Várkapu-utcából) Cuza Voda (Szacsavay-utca 17. Beck és Benjámín volt helyiségében, hol mindennemű bútorokat és szőnyeget a legjutányosabb árban szerezheti be, ugyanott veszek mindenféle használt bútorokat, bizományi árukat is elfogadok, meghívásra hához megyek.

Hartstein Jenő bútor és szőnyegáruház Cuza Voda (Szacsavay-utca 17.)

Rendelje meg, Vegye meg, Olvassa el!

a következő szakmunkákkal:

A Rádió kézikönyve (Török Elemér) Ára 186.— lei

A Rádiotelegráf (Mende Jenő) Ára 257.— lei

A Rádió telefon a gyakorlatban (Dr. Incze) Ára 75.— lei

Rádió készülékek szerelése (Balog Artur) Ára 138.— lei

Rádió telefon (Balog Artur) Ára 92.— lei

Kapható a Hegedüs Hirtlepirodában (Vidéki megrendelést azonnal elküldünk)

**1 VAGON TAVASZI SZÖVETET**  
vámemelés előtti olcsó árban árusít  
**a Körösparti Áruház**  
míg a raktári készlet tart.

# Nagyvárad — bódéváros

Mit mond Kőszeghy főmérnök az elégtelenített utcákról és terekről

Kőszeghy József. Sőt a város a leg-erélyesebben tiltakozott nagypiac tér beépítése ellen és annak idején az épülőfélben levő bódékat le is bontotta. A mai épületek helyén nemrégén még sátrak álltak. Ezeknek a kis- és beszállítása és összeállítása természetesen tetemes kiadásokaként járt és a piacon árusító kiskereskedők és kisiparosok érdekeit súlyosan veszélyeztette. Ekkor határozta el aztán hogy építkezni fognak. A tanács és a belügyminiszter is jóváhagyta ezt a tervet.

— Hogy itt se lenne semmi rendszer — folytatta nyilatkozatát

a főmérnök — az súlyos kérdés. A helyzet ugyanis az, hogy még az építkezések egyre folynak és véleményi mondani csak akkor lehet, ha már a stílusos részek, a kapuk és a sarkok is elkészülnek.

Bármily megnyugtatónak tartjuk a főmérnök nyilatkozatát, mégis veszedelmesnek látjuk az utcák és terek bódékkal való beépítését. Elvégre is egy város fejlődését semmiképp sem reprezentálhatják, a bódék a Váradra jövő idegenek szemében.

## Ki a gyilkos?

Eltemették a meggyilkolt biharpüspökii vasutast

Ma délelőtt 10 órakor eltemették Biharpüspökiben a meggyilkolt Kiss Károly vasutast. Az egész falu aprajánagyja résztvett a temetésen, amelyen Balajthy Jenő református lelkész bucsuztatta el a halottat.

A rejtélyes gyilkossági ügyben egyébként a nyomozás még mindig nem derített ki semmit. A csendőrség kihallgatta a meggyilkolt hozzátartozóit és a szomszédokat is, de

— hivatalos formában — még mindezekig nem alakult ki a gyanú a gyilkos személyét illetően. Hétfőn kiszáll a helyszínen Mitescu vizsgálóbíró és a maga részéről is megkezdi a kihallgatásokat. Elsősorban természetesen a meggyilkolt Kiss Károly feleségét fogja kihallgánti, aki — mint ismeretes — félig eszméletlen állapotban tanúja volt a gyilkosságnak.

## Ki az áldozat...?

Nagyváradra vezetnek a nyomok a hegyközpályi gyilkosság ügyében

A hegyközpályi titokzatos gyilkosság ügyében a csendőrség a váradai államrendőrséggel együtt folytatja a nyomozást. Borodi komiszár egész detektivhaddal igyekszik a rejtélyes bűnyűvet kibogozni. A rendőri nyomozásnak eddig semmi pozitív iránya nincs. A vizsgálat feltevésekből indul ki és elsősorban az a lényeges, hogy az ismeretlen nő kiletét sikerüljön megállapítani. Eppen ezért a nagyváradai államrendőrség még tegnap körtáviratot intézett valamennyi biharmegyei község előjáróságához és fölvilágosítást kért arra vonatkozóan,

hogy az utóbbi két héten belülről tudtukkal nem tűnt-e el valami nőszemély?

A távirati válaszok legjobb esetben ma délután érkezhettek meg. Addig a rendőrség munkája arra szorítkozik, hogy a meggyilkolt nő hullája mellett talált ruhaszövet hulladékokból megállapítsa, hogy az illető milyen társadalmi osztályhoz tartozott?

Tűzetes vizsgálat során arra a megállapításra jutottak, hogy az áldozat jobb társadalmi osztályból való. A rendőrségnek különben az a gyanúja, hogy a meggyilkolt nő,

az elmúlt heti országos vásárral járt bent Nagyváradon, itt eltévedt, merénylője kicsalta a határba s ott végzett vele.

A nyomozási iratokhoz csatolt személyleírásból megállapítható, hogy a meggyilkolt nő 30—35 év körül lehetett. Fogai teljesen hiányosak. Haja fekete, kissé őszbe-

vegyült. Alacsony termetű, kissé erős. Kezei apoltak.

Ma délelőtt bejött a szerkesztőségbe Bornemissza József tizennyolcszázötven éves parasztyerek Csatárból és elmondotta, hogy

## Dr Illés István a Bristol-szálloda tulajdonosa lett Abbáziában

A nagyváradai jogásztársadalom rokonszenves egyénisége dr Illés István ügyvéd érdekes üzleti vállalkozásaival több ízben tett már biznyságot arról, hogy kitünő kvalitásokkal rendelkezik a gazdasági tevékenység terén. Elég rámutatnunk erőteljes munkásságára, amit a cseládja kezelésében levő Püspökfürdő modern fejlesztése tekintetében végzett s amely munkája impulzust adott a tetterős és ambiciózus fiatal ügyvédnek, hogy hasonló területen alapozza meg ezisztenciáját.

Dr Illés István hosszú időre bérebevette most a gyönyörű Abbázia egyik legelőkelőbb és legmodernebb nemzetközi hoteljét az európai hírv Bristol szállodát, mely 120 ragyogó eleganciájú erkélyes szobájával, finom reneszansz homlokzatával imponálóan emelkedik az Adria kék vize fölé. Az öt emeletes hotel tökéletes nyugati kényelemmel van berendezve, de nemcsak a nehéz ezüstök és márkás porcellánok, nemcsak a pompás pompásabb apartamentok és kellemes szobák, a szalon, a

Piroska nevű 23 esztendő nővére még a múlt hét hétfőjén elment Csatárból, hogy Váradra jön. Azóta semmit sem tudnak felőle.

Miután a meggyilkolt nő személyleírását a kapott adatok alapján közöltük vele, kijelentette, hogy az illető nem lehet azonos a nővérel.

## A Mária kongregáció fényes jubileuma

A Nagyvárad Urileányok Mária kongregációja április 18-án fényes ünnepséget rendez. Tíz éves jubileumát tartja ez a fáradhatlanul lelkes, humánus és jótékony egyesület, amelynek tagjait az igazi keresztény szeretet, a törhetetlen hit és a legteljesebb felebaráti megértés kapcsolja össze. Tíz év alatt nehéz, fáradtságos és becsületes munkával gyönyörű feladatot oldott meg. Biztos léptekkel és emelt fejjel haladt magasabb célja felé. Elkeket keresett és lelkeket töltött meg szeretettel és könyörülettel. Mindig azon fáradozott, hogy embertársaink homlokáról a gondredőket elsimítsa és a szenvedő testvérek bánatkönyveit letörölje. Nem riasztották vissza az egyesületet a feladat nehézsége, a félreértések és hálátlanságok sorozatos gáncsvetései, sohasem csüggedt, a fiatal fehér leányok lelkéből a hála meleg áradata tört fel stenhez, aki a Mária kongregációt tíz éven át a legnagyobb nehézségek és viharok között is megsegítette.

A jubileum alkalmából a kongregáció nagyszabású ünnepélyt rendez. Szívesen és meleg szeretettel várja vendégeit az ünnepségre, akik előtt bizalmasan elmeséli a kongregáció tíz éves fáradtságos munkájának nevezetesebb eseményeit. Elvezetik a hallgatókat Róma utcáira és a régi római történelem híresebb szereplőivel fogják megismertetni. A jubileum azonban nem jelent megállást, a kongregáció újból elindul a megkezdett uton kibontja a Mária lobogót, mely alá mindenki sorakozhatik, hiszen ez a jelszó van rá írva: „Omnis ad maiorem Dei Gloriam.”

hall és a terasz szépségei, amik kívánatosá teszik ezt a szállodát, ennél is fontosabb, hogy Illés Istvánnak legfőbb szempontja, hogy a legelsőrangú magyar, francia és bécsi konyha várja mostantól fogva a Bristol vendégeit.

Bizonyos, hogy most már előkelő szálloda is van Abbáziában, ahol a nagyváradai és erdélyi közönség kedves, előkelő, kényelmes oltónra lel. A szállodások azonkívül, hogy Illés István és szeretetreméltó felesége a házigazdák, sok előnye van. Matugliából jövet a drága autót és kocsit is mellőzheti az utas, mert a villamos a Bristol kapujában áll meg. A fényes és kényelmes szobákban tündöklő tisztaság, a fiúmei hajónál és az állomáson a szálló kurirjai fogadják a vendéget. Váradiai szempontjából nem utolsó sorban fontos, hogy Illésék szülői gondozásra gyermekeiket is elvállalnak.

Április 15-én veszi át Illés István nagyváradai ügyvéd az előkelő hotel, melynek új rezsimje szép és nagy jövőt ígér.

Megjött! **Egy** Megjött!  
**Waggon gummi-sarok**  
Felesleges bőrt vagy patkót viselnie, mert



**BODNAR**  
bőrkereskedőnél  
Oradea, Avr. Jancu 5.

az alanti  
árakért  
puhán  
és ké-  
nyelmé-  
sen jár-  
hat  
**gummi  
sarok-  
kal**

30-31	32-34	36-38	39-40
6 L.	7 L.	8 L.	16 L.
41-42	43-44	45-46	
20 L.	22 L.	24 L.	

páronként.

Kereskedőknek árengedmény.

**Bőrőrületben**  
óriási választék.

Használjunk kizárólag  
**PLANTOL**  
legjobb növény ételzsír  
mert tisztá, egészséges és szaporá  
Kóserül előállítva,  
1/4 és 1/2 kilós csomagolásban,  
szigorúan az orth. izr. ritus szerint

Fuchs Benjámín nagyvá-  
radi orth. főrabbi ur felügyelete  
alatt

Készíti a Fabrica Phenix S. a. R.  
Bucuresti.

Oradea-Marol képviselő:  
Fischer Emil Parcul Stefan cel  
mare No. 11. — Telefon 962

**Ruhákat**  
fest, tisztá

**Gallérokat**  
legszebben mos,  
vasal

**Szabó László**

Take Ionescu (Körös-utca 1.  
Fiók-Bazárépület Bul. Reg. Ferdinand)

Épület, bútor és  
portálüvegezéseket  
valamint minden-  
nemű ablak, lükör  
és kertészüveget  
legolcsóbban árusít

**Frenczel**

Vlahuța utca 44. sz.

Telefon 913. sz.

**A DELTA**

építőreszvénytársaságnál

M. Viteazul (Nagy piac)-tér II a

**első oszt. téglá**

továbbá tordai cement, gips,  
gipslap, cementeső, oltott mész,  
kőpor, nádfonat és egyéb épi-  
tési anyagok építési helyre  
szállítva kaphatók.

2362

## APRÓ HIRDETÉSEK

### LEVELEZÉS

**MORE!** Születésnapodra minden  
jót kívánunk. Leveled 1 napi ké-  
sessel ma érkezett. Nagyon sok-  
szor csókolunk. Zucsi. 602

**ANER** a kérdezett fiatalember  
teljesen egészséges, képzelhetitek  
mennyre örülünk. Utazásom, ami  
elé már remélhetőleg semmi aka-  
dály nem gördül, kedden megtör-  
ténik. Viszontlátásra sok csók.  
Remek volt a banán cigi és Coty.  
Pali. 603

**Gyönyörű arcőre lesz!!**



Szeplő, máj-  
folt, v. bármily-  
en arckivétel  
eltűnik **AGI-  
krém** hasz-  
nálatá által,  
azonkívül fe-  
hérit és fino-

mit kapható minden drogériában, gyógy-  
szertárban és illatszertárban.

**HÖLGYEK** egy alkalom, amit  
saját anyagi érdekükben használ-  
janak ki a tavaszi időnyre a Má-  
ria királyné (Bémer) téren, **Ke-  
tész Reclam** áruházában, melyen  
leszállított árakban szerezhettek be  
a legdivatosabb kabát, kosztüm,  
ruhaszövet és selyem szükségletti-  
ket, ugyancsak mindenemű  
menyasszonyi kelengyéket. 1710

### LAKÁS

**AZONNALRA** keresek 1 vagy 2  
butorozott szobát, konyha haszná-  
lattal, magas bért fizetek. Rimanó-  
czy szálló II-63. 584

**EGYSZOBÁ**, konyhás utcai su-  
terin és egy modern, egyszoba  
konyhás udvari földszinti lakás  
azonnalra kiadók. Cim a kiadó-  
ban. 609

**KÉT** szoba és mellékhelyiségből  
álló lakást, magas bérfizetés mel-  
lett keresek. Cim a Hegedüs Hir-  
lapirodában. 599

### ALKALMAZÁS

**ÜGYES** fiukat Estilap árusítá-  
sához felvesz a Hegedüs Hirlap-  
iroda. 589

**HIVATALNOKNÓ** hat évi álla-  
mi szolgálattal, szép írással irodai  
állást keres. Leveleket „Komoly”  
feljére a Hegedüs Hirlapirodába  
kér. 588

**FIATAL** házaspárt keresek üz-  
letvezetéshez, ki italüzlethez, cse-  
megéhez ért, kaucióval. Értekezni  
Grósz, Avram Jancu (Kossuth)  
utca 2. 570

**PERFECT** gyermek gondozó női  
vidékre jó fizetéssel keresek. Je-  
lentkezni: Rimanóczy-szálloda por-  
tásánál. 583

**ÖNÁLLÓ** és kézi varrólányok és  
ajurozó lányok felvételnek M.  
Keller Jenny divatszalon. 617

**KINDER** Fräulein, intelligent  
verlässlich, zu 3 grösseren Kindern  
gesucht. Adresse Hegedüs Hirlap-  
iroda.

**RAKTARNOKI** vagy bármilyen  
más megfelelő állást keres 43 éves  
keresztény önálló fűszerkereske-  
dő. Övadekkel rendelkezem. Cim a  
Hegedüs Hirlapirodában. 614

**MINDENES** főzőnő azonnalra  
felvételnek. Dr Kiss, Károly herceg  
(Szilágyi Dezső) utca 10. 612

**INTELLIGENS**, komoly úri nő,  
ki perfect német házvezetőnői ál-  
lást keres uri családnál, anyae-  
lyettesnek vagy gyermek mellé  
délutánra. Cim a kiadóban.

**MINDENES** szakácsnő, jó bizo-  
nyítványokkal 15-ére kerestetik.  
Cim: Orbán, Rimanóczy-u. 13. 618

**PERFECT** varrónő, ki szabni is  
tud, műhely vezetésére teljes ellá-  
tással és nagyobb fizetéssel felvé-  
tetik. Jelentkezni vasárnap, Jorga  
Miklós (Zöldfa) utca 5. I. 6. 619

**TISZTESÉGES** mindenés főző-  
nő gyermektelen házaspárhoz fel-  
vételnek. Vlaicu Aurél (Vámház)  
utca 33. 621

**MEGBIZHATÓ** szakácsnőt ke-  
res 15-re Róna Andorné, Alexand-  
ri (Teleki) utca 9. II. 620

**PERFECT** román-magyar gyors  
és gépirónót felveszünk. Agrár Ta-  
karékpénztár. 607

**PERFECT** könyvelőnő állást ke-  
res, óras könyvelést vállal. Cim a  
Hegedüs Hirlapirodában. 608

**BEJARÓNONEK** ajánlkozik in-  
telligens zsidónő, perfect főzőnő.  
Könnyebb helyre állandóan is el-  
megy. Jorga Miklós (Zöldfa) utca  
6. Weinfeld. 594

**HAROMÉVES** kisfiammal vi-  
dékre elmennék gazdasszonynak  
vagy háztartást vezetni. Cim He-  
gedüs Hirlapirodában. 595

### ADÁS-VÉTEL

**KOCSISZIN** jókarban eladó.  
Ispirescu (Óvoda) utca 13. 584

**TABORI** látszóvet megvételre  
keresek. Cimet Hegedüs Hirlapiro-  
dába kérek. 550

**TAVASZI** virágkert, konyha-  
kerti munkálatokat úgy szőlőmet-  
szést és egész nyári permetezést  
általában elvállalok. Varga Sándor  
Kath. Kör házmestere. 585

**ELADÓ** ház Cuza Voda (Szacs-  
vay) utcán és kiadó udvari helyi-  
ség Jorga Miklós (Zöldfa) utcán.  
Cim: Hegedüs Hirlapirodában. 587

**FORGALMAS** helyen utcafron-  
ton bármely műhelynek alkalmas  
helyiség sürgösen eladó. Cim a ki-  
adóban. 616

**JÓKARBAN** levő szép gyermek  
vaságy eladó. Cuza Voda (Szacs-  
vay) utca 10. 615

**KAPOSZTASZKAD** sróffal telje-  
sen jókarban, tíz darab 4-500 li-  
teres, helyszüke miatt sürgösen el-  
adó. Kovács, Ciorogariu püspök  
(Uri) utca 20. 613

**ELADÓ** Moldova (Kálvária) ut-  
cai ház, mely áll 5 szobás lakásból  
és melléképületből s nagy pincé-  
ből. Nagy kert és beépíthető utcai  
front is van. A telek 335 öf. A  
lakás elfoglalható. Értekezni lehet  
dr Kaczián ügyvédnél, Ciorogariu  
püspök (Uri) utca 15. 611

**COMPLETT** liszt és fűszerbe-  
rendezés és egy baromfi keletető-  
gép eladó. Neumann, Aradi-ut 5.  
610

**HASZNALT** ócska téglá jó álla-  
potban eladó. Cim a kiadóban. 596

50 kath. hold föld I. osztályu  
szántó örök áron eladó. Értekez-  
hetni helyben Görbe-utca 7.

**ÜZLETHELYISÉG** Vitéz Mihály  
(Nagy piac) téren kiadó. Cim He-  
gedüs Hirlapirodában. 622

Ezüstöt aranyat, karikagyü-  
rűket, briliántot olcsón  
**HERBST** ekszeráruházában  
vásárolhat  
Regina Maria (Bémer)-tér 1. szám

**ELADÓ** egy 3 méteres asz-  
tütbe alkalmas, egy susz-  
bangli 10 személyre alkalmas. P.  
teur (Kórház) utca 27.

**ANATOLE** France: Bergel  
Párisban és May Károly: a Ma-  
rországa című könyveket megve-  
re keresem. Cim a Hegedüs  
lapirodában.

**KOMPLETT** háló, kredenc  
szekrények, porcellánok elad.  
Altman, Nicu Filipescu (Szar-  
sör 23.

**VILLA** téli és nyári lakás  
szobás modern telefon, villany-  
vizvezetékek, legszébb részén  
szőlőhegynek, egész közel el-  
relendő egy lakással vagy elad-  
millió 200 ezer leiert. Cim He-  
düs Hirlapirodában.

### Hat darab

**National Ellenőrző Pénztár**  
megvételre keresünk.

Ajánlatokat a pénztárak szám-  
és ármegjelölésével „National  
Register” jeligére Rudolf Mosse  
Cluj. Mosse 262

### KÜLÖNFÉLÉK

**TENNISZPÁLYAHOZ** társbér-  
tet keresek az Alba-Iulia (Bun-  
tay) ligetben. Cim a Hegedüs  
lapirodában.

**URILEANY** uri családnál  
ládatként teljes ellátást nyer-  
Cim Hegedüs Hirlapirodában.

**Valódi VULKAN FIBRE** és  
bőrői készült bőröndöt, ka-  
lapdobozt, retikült, aktatás-  
kát gyári áron árusítunk  
Cuza Voda (Szacsvay)-u. 19.  
szám alatti gyárunkban

**Nagyvárad**  
**Bőröndár- és Tászkagyár**

### A Biró József-lelepen eladó

előnyös fizetési feltételekkel meg-  
a telepen lévő négy legszébb  
szőlőparcella, házhelynek, nyar-  
lónak alkalmas. Eladó a szőlőben  
levő 2 szobás lakásnak alkalmas  
épület gazdasági udvarral és egy  
külön telekkel a legnemesebb  
szőlő- és gyümölcsfajokkal be-  
ültetve. Eladó prés, kád stb. fel-  
szereléssel. Értekezhetni a tulaj-  
donossal **Biró József**  
Dorobantilor (Rulikovskij) ut 8. sz.

### Hasábos, búkk

**Tűzifa**

méterenként

**360 leiért** kapható  
Házhoz szállítva

**Nagyvárad**  
**és Mésztermelő Rt.**

M. Viteazul (Nagy piac)-tér. Köz-  
raktár mögött.  
Telefon: 632.

Sonnenfeld Adolf-nyomda